

CZU 343.9

DOI 10.5281/zenodo.6826834

CONCEPTUL CRIMINALISTICII PRIN DEZIDERATELE SALE ISTORICE

Constantin RUSNAC,
doctor în drept, conferențiar universitar

Cristina ROBU,
doctorandă

THE CONCEPT OF FORENSIC THROUGH ITS HISTORICAL DESIDERATUM

Constantin RUSNAC,
PhD, associate professor

Cristina ROBU,
PhD student

Articolul cercetează subiectul istoriei criminalisticii prin prisma conceptului înaintat de profesorul austriac Hans Gross cu privire la criminalistică ca știință și disciplină. Autorul analizează evoluția dezideratelor care guvernau perioadele de formare și dezvoltare a criminalisticii ca știință independentă. Se menționează că unele cunoștințe au existat anterior apariției criminalisticii, altele s-au format ca urmare a dezvoltării dreptului material.

Autorul pune accentul pe faptul că sistemul cunoștințelor criminalistice este unul complex, ce implică o diversitate de cunoștințe generale, particulare și speciale, impunând realizarea tuturor acțiunilor care determină descoperirea faptei ilegale.

Cuvinte-cheie: istoria criminalisticii, știință, disciplină, sistem complex, fapte ilegale etc.

The article investigates the subject of the history of forensics through the prism of the concept put forward by the Austrian professor Hans Gross regarding forensics as a science and discipline. The author analyzes the evolution of the desideratum that governed the periods of formation and development of criminology as an independent science. It is mentioned that some knowledge existed before the advent of forensics; others were formed as a result of the development of substantive law.

The author emphasizes that the forensic knowledge system is a complex one, which involves a diversity of general, particular and special knowledge, which requires the performance of all actions that lead to the discovery of the illegal act.

Keywords: the history of forensics, science, discipline, complex system, illegal acts etc.

Introducere. Criminalitatea, fiind generată de diverși factori și existând de secole, a ocupat întotdeauna unul dintre primele locuri printre cele mai acute probleme, care tulbură opinia publică.

Perioada de la sfârșitul secolului XIX și până la începutul secolului XX a fost marcată de descoperiri și invenții științifice. Ele s-au referit și la sfera procesuală penală a relațiilor publice. Merită spus că și polițiștii au început să folosească mijloace, tehnici și metode mai avansate pentru stabilirea făptuitorului și cercetarea faptelor ilegale.

Apariția criminalisticii ca știință juridică specială a fost determinată nu de progresul tehnico-științific care a existat la sfârșitul secolului XIX-lea [5, p.21] și de nivelul ridicat de infracționalitate [29], ci de cumulum ambilor factori care a impus organele judiciare să sistema-

Introduction. Crime, being generated by various factors and existing for centuries, has always occupied one of the first places, among the most acute problems, which disturbs public opinion.

The late nineteenth and early twentieth centuries were marked by scientific discoveries and inventions. They also referred to the criminal procedure of public relations. It is worth mentioning that the police have also started to use more advanced means, techniques and methods to establish the perpetrator and investigate the illegal acts.

The emergence of forensics as a special legal science was determined not by the technical-scientific progress that existed at the end of the nineteenth century [5, p.21] and the high level of crime [29], but by the cumulation of both factors that imposed the judicial bodies to

tizeze și să generalizeze [31, p.13] experiența acumulată, elaborând în baza acestora noi mijloacele tehnico-științifice, procedee și metode raționale de luptă împotriva fenomenului infracțional.

Începând de la ziua apariției și până în prezent, criminalistica cunoaște o dezvoltare continuă, prin elaborarea și implementarea mijloacelor, metodelor, procedeeleor și recomandărilor de prevenire, descoperire și cercetare a faptelor ilegale. Printre savanții cu renume mondial ce s-au dedicat criminalisticii, îi putem menționa pe Gross H., Lombroso C., Locard E., Rudolf Archibald Reiss, *Heindl R.*, Gayet J., Zonderman J., Saferstein R., Faulds H., Purkinie I., Vucetic I., Minovici M., Cîrjan L., Pășescu Gh., Ionescu L., Aionițoaie V., Bercheșan C., Mircea I., Iakimov I., V.Gromov., Golunski S., Vulifert A., Taliberg D., Burinski E., Koško A., Filipov V., Vinberg A., Belkin R., Iablokov N., etc. iar printre autorii autohtoni Doraș Simion Gh., Golubenco Gh., Gheorghită M., Odagiu Iu., Demcenco M. ș.a.

Articolul are drept **scop** evidențierea dezideratelor și conceptului care a stat la baza fondării și dezvoltării criminalisticii ca știință independentă.

Metode și materiale aplicate. Pentru realizarea scopului propus, ținând cont de specificul și caracterul complex al temei investigate, în calitate de metode de cercetare au fost folosite metoda logică, sistematică și de comparare. Cercetările întreprinse se bazează pe studierea reflecțiilor doctrinare autohtone și din străinătate.

Discuții. Studiarea problematicii istoriei criminalisticii, din păcate, nu a devenit subiect de interes larg pentru criminaliști – totul se rezumă la trecerea în revistă a bibliografiei unor nume notorii care au contribuit la dezvoltarea criminalisticii.

„Expulzarea” istoriei criminalisticii din tematica de studiu duce la faptul că tiparele apariției și dezvoltării sale sunt considerate izolat de alte științe din domeniul penal. Acest lucru, la rândul său, face dificilă înțelegerea relației lor inextricabile, duce la confruntarea diferitelor școli (modele), complică înțelegerea stării sale actuale și a direcțiilor de dezvoltare ca fenomen socio-cultural și instituțional complex, și nu doar ca un set sistematizat de cunoștințe științifico-criminalistice. În opinia

systematize and to generalize [31, p.13] the accumulated experience, elaborating on their basis new technical-scientific means, procedures and rational methods of fight against the criminal phenomenon.

From the day of its appearance until now, forensics has known a continuous development, through the elaboration and implementation of the means, methods, procedures and recommendations for the prevention, discovery and investigation of illegal acts. Among the world famous forensic scientists, we can mention: Gross H., Lombroso C., Locard E., Rudolf Archibald Reiss, *Heindl R.*, Gayet J., Zonderman J., Saferstein R., Faulds H., Purkinie I., Vucetic I., Minovici M., Cîrjan L., Pășescu Gh., Ionescu L., Aionițoaie V., Bercheșan C., Mircea I., Iakimov I., V.Gromov., Golunski S., Vulifert A., Taliberg D., Burinski E., Koško A., Filipov V., Vinberg A., Belkin R., Iablokov N., etc. and among local authors Doraș Simion Gh., Golubenco Gh., Gheorghită M., Odagiu Iu., Demcenco M., etc.

The article **aims** to highlight the desideratum and the concept that was the basis for the founding and development of forensics as an independent science.

Methods and materials applied. In order to achieve the proposed goal, taking into account the specificity and complex character of the investigated topic, the logical, systematic and comparative methods were used as research methods. The research undertaken is based on the study of local and foreign doctrinal reflections.

Discussions. The study of the history of forensics, unfortunately, has not become a topic of great interest to forensic scientists - it all comes down to reviewing the bibliography of well-known names who have contributed to the development of forensics.

The “expulsion” of the history of forensic studies from the subject of study leads to the fact that the patterns of its appearance and development are considered isolated by other criminal sciences. This, in turn, makes it difficult to understand their inextricable relationship, leads to the confrontation of different schools (models), complicates the understanding of its current state and development directions as a complex socio-cultural and institutional phe-

noastră, situația respectivă a fost determinată de conotația politică și ideologică a statului, la acea vreme.

În vederea confirmării celor relatate vom examina sursele bibliografice privitor la istoria dezvoltării criminalisticii autohtone. Constatăm cu stupeoare că nu există o determinare în acest sens. Astfel, multiplele lucrări în domeniul criminalisticii la începutul sec. al XX-lea au fost influențate de viziunile cercetătorilor vest-europeni, precum Niceforo A., Reiss R., Goddefroy E., Veingardt A., Annuschat E. [5, p. 35]. Puținele din aceste lucrări au ajuns în original la cititorii din Gubernia Basarabia [16]. Evident că literatura de specialitate din perioada respectivă era dominată atât de traduceri realizate în limba rusă, cât și de lucrări ale criminaliștilor ruși (Tregubov S., Lebedev V., Potapov S.) [5, p. 35]. Tendința de alimentare a bibliografiei criminalistice cu surse editate în străinătate, mai ales în limba rusă, s-a păstrat până la sfârșitul sec. al XX-lea. Abia după obținerea independenței în 1991 literatura de specialitate a fost îmbogățită cu lucrări editate în limba română [1, 4, 5] sau aduse de peste Prut. Dar și în cazul publicațiilor care și-au făcut apariția în România, până la 1991, nu trebuie uitat faptul că ea a fost parte a lagărului socialist și literatura din domeniul criminalisticii, la fel, a fost influențată direct de autorii sovietici. După cum afirma profesorul R. Belkin, „istoria acestei științe rămâne comună pentru toți membrii acestei URSS, indiferent de limba în care actualmente o expunem” [23, p.3].

În acest sens, nu putem afirma cu vehemență că cunoaștem istoria acestei științe, deoarece istoria o scriu învingătorii – nu învinșii [20].

Reiterând problema istoriei, identificăm că nu a fost scutit de critici nici Hans Gross. Astfel, în literatura de specialitate descoperim că el este un „cercetător burghez care apără interesele clasei sale politice”, „determină direcțiile de dezvoltare sub influența politicului, deformează realitatea și formulează atitudini greșite” [30, p. 6-7]. De asemenea, el este numit jurist reacționar criminalist, fondator al criminalisticii burgheze, urmaș al pseudoștiinței despre criminalitate. S-a ajuns până la aceea că s-a pus la îndoială faptul că Hans Gross este fondatorul criminalisticii: „Hans Gross fiind un cercetător burghez, care apăra interesele clasei sale politice, nu putea fi fondatorul unei științe

nomenon, and not just as a systematized set of scientific-forensic knowledge. In our opinion, that situation was determined by the political and ideological connotation of the state at that time.

In order to confirm what is reported, we will examine the bibliographic sources regarding the history of the development of the local forensics. In this regard, we note with astonishment that there is no determination in this regard. Thus, a variety of works in the field of criminology at the beginning of the twentieth century were influenced by the visions of Western European researchers such as Niceforo A., Reiss R., Goddefroy E., Veingardt A., Annuschat E. [5, p. 35]. Few of these works have reached the original in the readership of Bessarabia [16]. Obviously, the literature of that period was dominated by both Russian translations and the work of Russian criminologists (Tregubov S., Lebedev V., Potapov S.) [5, p. 35]. The trend of supplying forensic bibliography with sources published abroad, especially in Russian, was maintained until the end of the twentieth century. Only after gaining independence in 1991, the specialized literature was enriched with works published in Romanian [1, 4, 5] or brought from across the Prut. But even in the case of publications that appeared in Romania until 1991, we must not forget that it was part of the USSR and forensic literature was also directly influenced by Soviet authors. According to Professor R. Belkin, “*The history of this science remains common to all members of USSR, regardless of the language in which we currently present it*” [23, p.3].

In this sense, we cannot vehemently say that we know the history of this science, because history is written by the winners - not the losers [20].

Reiterating the issue of history, we identify that Hans Gross was not exempt from criticism either. Thus, in the literature we find that he is a “bourgeois researcher who defends the interests of his political class”, “determines the directions of development under the influence of politics, distorts reality and formulates wrong attitudes” [30, p. 6-7]. He is also called a reactionary forensic jurist, the founder of bourgeois criminology, a descendant of pseudo-sci-

care obiectiv și multiaspectual ar reflecta realitatea” [24, p.17].

Astfel de caracterizări identificăm și în unele manuale, folosite la educarea criminaliștilor autohtoni. Acestea conțin un paragraf destinat criminalisticii burgheze, în care se menționează că: „criminalistica fiind știință polițienească își propune ca scop nu numai lupta împotriva infracționalismului, ci și înăbușirea luptei maselor muncitoare împotriva exploatării capitaliste. Lucrările multor criminaliști burghezi conțin numeroase fraze bombastice despre „bazele științifice” ale criminalisticii burgheze, despre sarcinile acesteia de a apăra orânduirea socială și interesele tuturor păturilor și claselor sociale. În realitatea, criminalistica burgheză a servit totdeauna și servește numai intereselor egoiste de clasă ale burgheziei imperialiste” [6, p.21].

Astfel, putem concluziona că criminalistica nu a fost mai puțin ideologizată în comparație cu științele juridice și că nu a scăpat cu ușurință de influența clasei politice dominante. Nu este simplu să treci peste stereotipurile istorice și dogmele criminalistice, ce au fost funcționabile decenii la rând.

În opinia noastră, catalizatorul apariției criminalisticii l-a reprezentat faptul că Hans Gross, activând în procuratură în calitate de anchetator, a înțeles că pentru îndeplinirea cu succes a atribuțiilor funcționale (descoperirea infracțiunii și stabilirea făptuitorului) sunt necesare cunoștințe mai ample decât acelea pe care le oferă legile, comentariile actelor normative și studiile științifice. În această ordine de idei necesită de menționat și opinia lui Maxim George: „Ce va putea face un licențiat în drept pus să ancheteze a doua zi după numirea sa, când el nu are alte cunoștințe decât cele câteva sute de articole ale codului penal și de procedură penală? Punerea lui însă la curent, de pe băncile facultății, cu toate mijloacele speciale ale criminaliștilor practicieni îi dau puțință să se folosească în cercetările lui criminalistice de toate mijloacele ajutătoare, și nu sunt sute, ci mii” [32, p.1].

Hans Gross a generalizat, sistematizat și sintetizat pentru prima dată într-un tot întreg nu numai propria practică de douăzeci de ani în cercetarea infracțiunilor, ci și gândurile multor savanți din diferite țări ale lumii, care efectuau cercetări în diferite domenii, proprii

ence about crime. The question was asked if Hans Gross is the founder of forensics “Hans Gross, being a bourgeois researcher who defended the interests of his political class, could not be the founder of a science that would reflect reality objectively and in a multispectral way” [24, p.17].

We also identify such traces in some textbooks, used to educate local forensic scientists. They contain a paragraph for bourgeois criminology, which states that: “forensics, being a police science, aims not only to fight crime, but also to stifle the struggle of the working masses against capitalist exploitation.

The works of many bourgeois criminologists contain many bombastic phrases about the “scientific basis” of bourgeois criminology, about these tasks of defending the social order and the interests of all strata and social classes. In reality, bourgeois criminology has always served and serves only the selfish class interests of the imperialist bourgeoisie” [6, p.21].

Thus, we can conclude that forensics has not been less idyllic compared to the legal sciences and that it has easily escaped the influence of the ruling political class. It is not easy to get over historical stereotypes, forensic dogmas that have worked for decades.

In our opinion, the catalyst for the emergence of forensics was the fact that Hans Gross, acting in the prosecutor’s office, as an investigator, understood that for the successful fulfillment of the functional tasks (discovery of the crime and establishment of the perpetrator) more knowledge is needed than laws, comments on regulations and scientific studies. In this order of ideas, the opinion of Maxim George also needs to be mentioned: “What can a law graduate do to investigate the day after his appointment, when he has no other knowledge than the several hundred articles of the criminal code and criminal procedure? But his acquaintance, from the faculty benches, with all the special means of practicing forensic scientists enables him to use in his forensic research all the aids, that are not hundreds but thousands” [32, p.1].

Hans Gross generalized, systematized, and synthesized for the first time in a whole not only his own practice, of twenty years in the

criminalisticii. El a înțeles că progresul tehnico-științific oferă noi oportunități în descoperirea, ridicarea, păstrarea urmelor infracțiunilor, constatarea și probarea vinovăției persoanei. Succesul utilizării cunoștințelor științelor naturale în cercetarea infracțiunilor l-a determinat pe Hans Gross să înainteze opinia că baza probatorie trebuie să o formeze mijloacele materiale de probă. Acordând o importanță sporită „realităților dreptului penal”, acumulării bazei probatorii până la faza de judecată, Hans Gross a reținut: „este corectă afirmația criminalisticii, că baza probatorie necesită a fi formată nu în cadrul judecării cauzei, dar în etapa prejudicială și de urmărire penală. Pe parcursul mai multor ani corectitudinea deciziilor luate de către judecător privitor la vinovăția persoanei au fost influențate de cercetările orale publice fundamentate pe cercetările superficiale realizate de organele de anchetă, ca urmare existau erori, îndoieli și dificultăți privitor la procesul de judecată și corectitudinea deciziilor luate de judecător. Nimeni, desigur, nu va nega viabilitatea principiilor care guvernează cercetarea judecătorească: judecătorul care examinează cauza pe fond trebuie să vadă, să asculte și să discute ceea ce poate fi important pentru sentință, hotărâre sau încheiere. Acest lucru este adevărat, dar nu trebuie subestimată importanța anchetei prealabile, pentru că ea adună probe. Iar cercetarea prealabilă este obligată nu numai să găsească, ci și să utilizeze toate datele de natură reală – iată de ce activitatea anchetatorului și pregătirea sa profesională sunt deosebit de importante și de îndată ce criminalistica va ajunge la stadiul cel mai înalt de dezvoltare, atunci anchetatorul și munca sa vor avea o importanță primordială în cadrul procesului penal” [27, c. XII].

Rezultatul activității de sistematizare și fundamentare a necesității integrării cunoștințelor științelor naturale și tehnice în practica de cercetare a infracțiunilor a fost publicația lui H. Gross din 1893 „*Handbuch für Untersuchungsrichter als System der Kriminalistik – Ghidul ofițerului de urmărire penală ca sistem a Criminalisticii*” [11].

Apoi, în anul 1894 el publică cartea „*Lehrbuch für den Ausforschungsdienst der k.k. Gendarmerie – Manualul judecătorilor de instrucție, al funcționarilor de jandarmerie și poliție*” [13]. Iar în anul 1889 publică

investigation of crimes, but also the thoughts of many scholars from different countries of the world, who conducted research in various fields, related to forensics. He understood that technical-scientific progress offers new opportunities in discovering, picking up, keeping track of crimes, finding and proving the guilt of the person. The success of the use of the knowledge of the natural sciences in the investigation of crimes led Hans Gross to put forward the view that the evidentiary basis should be the material means of proof. Giving more importance to the “realities of criminal law”, the accumulation of evidence until the trial phase, Hans Gross noted: “the forensic statement that the evidence base needs to be formed not in the trial of the case, but in the preliminary and criminal prosecution stage is correct. Over the years, the correctness of the judge’s decisions regarding the person’s guilt has been influenced by public oral investigations based on superficial investigations by the investigative bodies, as a result of errors, doubts and difficulties regarding the trial and the correctness of the judge’s decisions. No one, of course, will deny the viability of the principles that govern judicial inquiry: the judge examining the case on the merits must see, hear and discuss what may be important for the sentence, judgment or conclusion. This is true, but the importance of the preliminary investigation should not be underestimated, as it gathers evidence. And prior research is required not only to find but also to use all real data - that is why the activity of the investigator and his professional training are particularly important and as soon as forensics will reach the highest stage of development, then the investigator and his work will be of paramount importance in the criminal proceedings”. [27, c. XII].

The result of the activity of systematization and substantiation of the need to integrate the knowledge of natural and technical sciences in the practice of crime research was the publication of H. Gross from 1893 “*Handbuch für Untersuchungsrichter als System der Kriminalistik – Criminal Investigation Officer’s Guide as a Forensic System*” [11].

Then, in 1894, he published the book “*Lehrbuch für den Ausforschungsdienst*

„Criminalpsychologie – psihologia criminală” [14].

Conform datelor disponibile încă din 1894, Gross a început să folosească cuvântul „criminalistică” ca denumire a unei discipline științifice speciale care se ocupă cu descoperirea infracțiunilor pe bază științifică, „cu o zonă strict delimitată”. Datorită lui H. Gross, cuvântul „criminalistică” a obținut un nou sens. Anterior termenul „criminalistică” era folosit pentru a identifica „sistemul științelor penale”. Deci, Franz von List a folosit cuvântul „criminalistică” ca noțiune ce unifică toate disciplinele penale.

În 1889, reprezentanții școlii sociologice de drept penal List, Prince și Van-Gamel au fondat Uniunea Internațională a Criminaliștilor [15] (sau Asociația Internațională a Criminaliștilor). Această uniune era cunoscută și sub numele de Asociația Internațională de Drept Penal.

Cu toate acestea, H. Gross a început să folosească cuvântul „criminalistică” pentru a numi doar una dintre părțile „sistemului științelor penale”, care se ocupa de „realitățile dreptului penal”. De atunci, cuvântul „criminalistică” a fost folosit în două sensuri principale – după List și după Gross. Abia odată cu trecerea timpului, în secolul al XX-lea, a început să fie folosit în sensul lui H. Gross, adică, numai în contextul descoperirii infracțiunilor. Criminalistica, ca și alte științe auxiliare ale dreptului penal, în secolul al XIX-lea a fost o „disciplină suplimentară” sau „activitate suplimentară” a unui sau altui profesor de drept penal, care și-a manifestat interesul sau entuziasmul pentru aceasta. După cum a remarcat H. Gross, el „a depus toate eforturile posibile pentru a deschide accesul la Universitate pentru științele auxiliare ale dreptului penal. Dar eforturile au fost zadarnice. Unii chiar au negat semnificația științifică a obiectului de studiu” [25, p. 13].

Ideile lui H. Gross privind formarea unei noi ramuri a cunoașterii științifice, pe care a denumit-o criminalistică, a fost criticată de mulți reprezentanți ai științei clasice de drept penal. În stadiul inițial, ei nu au recunoscut nu numai denumirea de „criminalistică”, ci și știința în sine, independența ei [22, p. 3]. Gross, în special, a scris că declarațiile sale „au evocat atacuri aprige din partea unor oameni de știință cu un alt mod de a gândi, care mi-au reproșat că am

der k.k. Gendarmerie – Handbook of investigative judges, gendarmerie and police officers” [13] and in 1889 he published “Criminalpsychologie – Criminal Psychology” [14].

According to the available data, as early as 1894, Gross began to use the word “forensics” as the name of a special scientific discipline that deals with the discovery of crimes on a scientific basis, “with a strictly delimited area”. Thanks to H. Gross, the word “forensics” took on a new meaning. Previously, the term “forensics” was used to identify the “criminal science system”. So Franz von List used the word “forensics” as a notion that unifies all criminal disciplines.

In 1889, List, Prince, and Van-Gamel, members of the School of Criminal Law, founded the International Union of Criminalists [15] (or International Criminal Association). This union was also known as the International Criminal Law Association.

However, H. Gross began to use the word “forensics” to refer to only one part of the “criminal science system” that dealt with the “realities of criminal law.” Since then, the word “forensics” has been used in two main ways - after List and after Gross. Only with the passage of time, in the twentieth century, it started to be used in the sense of H. Gross, that is, only in the context of the discovery of crimes. Forensics, like other auxiliary sciences of criminal law, in the nineteenth century was an “additional discipline” or “additional activity” of one or another professor of criminal law, who showed interest or enthusiasm for it. As H. Gross remarked, he “made every effort to open up access to the university for the auxiliary sciences of criminal law. But the efforts were ineffective. Some scientists even denied the scientific significance of the object of study” [25, p. 13].

H. Gross’s ideas on the formation of a new branch of scientific knowledge, which he called forensics, have been criticized by many representatives of classical criminal law. In the initial stage, they recognized not only the name of “forensics”, but also science itself, its independence [22, p. 3]. Gross, in particular, wrote that his statements “evoked harsh attacks from scientists with a different way of thinking, who reproached me for introducing heresy into sci-

introdus erezia în domeniul științei. Nu fac parte însă dintre cei care nu apreciază importanța științei în general și consideră de prisos predarea școlii clasice în domeniul nostru, dar odată cu aceasta trebuie să recunoaștem și existența unor astfel de discipline științifice care sunt un supliment și o întăresc pe prima, anume acestea reprezintă pentru noi științe auxiliare ale jurisprudenței” [25, p. 13-14]. În justificarea opiniilor sale, H. Gross a remarcat că antropometria lui Bertillon era, de asemenea, „considerată de prisos și chiar numită șarlatanism” [25, p. 323].

Este de remarcat faptul că în URSS termenul de „criminalistică” nu a fost acceptat decât la începutul anilor treizeci al secolului XX și a fost folosit împreună cu termenul de „tehnică penală” [26, p. 29]. Deci, în 1946, M. S. Strogovici a scris: „dreptul procesual-penal se află într-o strânsă legătură cu disciplina criminalistică, altfel numită tehnica penală ...” [28, p. 26-27].

Cu referire la acest subiect, trebuie remarcat faptul că, în același timp, o dată cu dezvoltarea criminalisticii ca disciplină independentă, în unele țări ale Europei de Vest (Franța, Elveția) și Statele Unite este implementată știința privind utilizarea mijloacelor și metodelor științelor naturale la cercetarea crimelor, care a fost denumită „poliția științifică” – „*Police scientifique*”.

Sintagmă „poliția științifică și tehnică” este utilizată, până în prezent, pentru a determina subdiviziunile poliției naționale franceze care se preocupă cu cercetarea locului faptei și examinarea urmelor [12].

În 1897 H. Gross, în „Revista elvețiană de drept penal”, într-un articol despre sarcina și scopul științei criminalistice, scria că, cu cât privim mai atent și mai îndeaproape faptele vieții înseși, așa cum sunt, cu atât le studiem mai sistematic, cu atât mai aproape vom fi de adevăr [8, p. 269], „ceea ce ar trebui să facă criminalistica poate fi spus în cuvinte simple: se ocupă de realitățile dreptului penal...” [8, p. 278-283]. În consecință, H. Gross a văzut baza studiului și dezvăluirii infracțiunilor în stabilirea circumstanțelor de fapt, studiul realităților obiective (faptelor).

H. Gross, în special, a atras atenția asupra faptului că avocații ar trebui să aibă mai multă încredere în cunoștințele din diverse domenii

ence. However, they are not among those who do not appreciate the importance of science in general and consider it superfluous to teach classical school in our field, but at the same time we must recognize the existence of such scientific disciplines that are a supplement and strengthen the first, namely represents for us auxiliary sciences of jurisprudence” [25, p. 13-14]. In justifying his views, H. Gross remarked that Bertillon’s anthropometry was also “considered superfluous and even called charlatanism.” [25, p. 323].

It is noteworthy that in the USSR the term “forensics” was not accepted until the early 1930s and was used in conjunction with the term “criminal technique” [26, p. 29]. So, in 1946, M. S. Strogovich wrote: “Criminal law is closely related to forensic discipline, otherwise known as criminal technique...” [28, p. 26-27].

With regard to this topic, it should be noted that, at the same time as the development of forensics as an independent discipline, in some countries of Western Europe (France, Switzerland) and the United States, the science of using the means and methods of the natural sciences in the investigation of crimes is implemented, which has been called the “scientific police” – “*Police scientifique*”.

The phrase “scientific and technical police” is used, so far, to determine the subdivisions of the French national police that are concerned with investigating the crime scene and examining the traces [12].

In 1897, H. Gross wrote in an article in the Swiss Journal of Criminal Law about the task and purpose of forensic science, the more closely and firmly we look at the facts of life itself as they are, the more systematic we study them, the closer we will be to the truth [8, p. 269], “what forensics should do, can be said in simple words: deals with the realities of criminal law...” [8, p. 278-283]. Consequently, H. Gross saw the basis for the study and disclosure of offenses in the establishment of factual circumstances, the study of objective realities (facts).

H. Gross, in particular, pointed out that lawyers should be more confident in their knowledge of various scientific fields and also learn how to use it in their work [7, p. 2].

științifice și, de asemenea, să învețe cum să le folosească în munca lor [7, p. 2].

Explorând punctele de vedere ale lui H. Gross cu privire la conceptul, conținutul și locul criminalisticii printre alte științe, trebuie remarcat că ideile sale nu au rămas neschimbate în timp. H. Gross însuși a vorbit în mod repetat despre marile schimbări în concepțiile sale în domeniul științei criminalistice [25, p. XIV], că „în sistemul științelor criminalistice a ocupat o altă poziție decât la început...”, „când a apărut pentru prima dată știința criminalistică, a fost imposibil de înțeles ce fel de material ar trebui să i se atribue și cum ar trebui să fie distribuit” [25, p. XV].

Cunoscutul criminalist german A. Kanger a evidențiat cel puțin 4 etape de dezvoltare a conceptului de criminalistică în viziunea lui H. Gross [17, p. 876-877].

Deci, în prima etapă, Gross a recunoscut criminalistica ca o disciplină independentă cu un domeniu de activitate clar delimitat, care este o știință auxiliară a dreptului penal. Criminalistica nu a fost inclusă de el în dreptul penal, ci a fost considerată împreună cu alte discipline științifice ca un complex de științe auxiliare. În special, Gross H. a remarcat: „Criminalistica, prin natura sa, începe numai acolo unde dreptul penal, tot prin natura sa, își oprește activitatea: dreptul penal are ca obiect fapta ce întrunește elementele componente ale unei crime. Dar cum anume se comite crima? Cum să cercetăm metodele de săvârșire a crimei, să le descoperim, care au fost motivele și scopul crimei – nu ne vorbește dreptul penal sau procesual-penal. Aceasta reprezintă obiect de studiu al criminalisticii” [25, p. VII]. În publicațiile sale ulterioare, H. Gross a subliniat că criminalistica este știința despre stările de fapt. Totodată, criminalistica nu a fost inclusă în dreptul penal, ci s-a aflat „alături” și, împreună cu alte discipline, a format un complex de științe auxiliare de drept penal [3, p. 90-93]. Astfel, în componența criminalisticii, H. Gross a distins inițial două domenii de cunoaștere: știința criminalistică obiectivă (sau directă, de fapt) și partea ei specială – știința criminalistică subiectivă (sau psihologia juridică).

În a doua etapă, H. Gross a considerat criminalistica ca o disciplină independentă, totuși criminalistica subiectivă (sau psihologia juridică), care anterior acționase ca parte integrantă

Exploring H. Gross's views on the concept, content, and place of forensics among other sciences, it should be noted that his ideas have not remained unchanged over time. H. Gross himself has repeatedly spoken of the great changes in his conceptions in the field of forensic science [25, p. XIV], that “in the system of forensic science it occupied a different position than at the beginning...”, “when forensic science first appeared, it was impossible to understand what kind of material should be attributed to it and how it should be distributed” [25, p. XV].

Well-known German forensic scientist A. Kanger highlighted at least 4 stages in the development of the concept of forensics in the vision of H. Gross [17, p. 876-877].

So, in the first stage, Gross recognized forensics as an independent discipline with a clearly defined field of activity, which is an auxiliary science of criminal law. Forensics was not included by him in criminal law, but was considered together with other scientific disciplines as a complex of auxiliary sciences. In particular, Gross H. noted: “Forensics, by its nature, begins only where criminal law, also by its nature, stops its activity: criminal law has as its object the act that meets the components of a crime. But how exactly is the crime committed? How to investigate the methods of committing the crime, to discover them, what were the motives and purpose of the crime - the criminal law or the criminal process does not tell us. This is the subject of a forensic study” [25, p. VII]. In his later publications, H. Gross pointed out that forensic science is the science of facts. At the same time, forensics was not included in criminal law, but was “alongside” and, together with other disciplines, formed a complex of auxiliary sciences of criminal law [3, p. 90-93]. Thus, in the composition of forensics, H. Gross initially distinguished two areas of knowledge: objective forensic science (or direct, in fact) and its special part - subjective forensic science (or legal psychology).

In the second stage, H. Gross considered forensics as an independent discipline, however, subjective forensics (or legal psychology), which had previously acted as an integral part of forensics, began to be positioned by Gross

a criminalisticii, a început să fie poziționată de Gross ca o disciplină independentă separată, care, alături de criminalistică, a fost inclusă în grupul de științe auxiliare de drept penal.

La a treia etapă, H. Gross a considerat criminalistica ca o știință auxiliară independentă a dreptului penal, dar inclusă deja în criminologie [25, p. XVI]. În plus, H. Gross a scris despre criminalistică că „odată cu trecerea timpului a devenit clar, că ea îmbină și amestecă cunoștințele pur teoretice și practice” [25, p. XV], de aceea a împărțit criminalistica în două părți: „Doctrina teoretică a manifestărilor infracționale” și „Îndrumarea practică privind desfășurarea anchetelor” [25, p. XV-XVI].

La a patra și ultima etapă, H. Gross a refuzat să realizeze „redistribuirea științei criminalistice”, planificată de el anterior (la a treia etapă) [17, p. 877]. Așa că a rămas neclar ce anume dorea H. Gross să includă în conținutul „Doctrina teoretică a manifestărilor infracționale”, pe care o identificase anterior. Această întrebare este extrem de interesantă, întrucât mai devreme Gross a subordonat tot materialul criminalisticii doar slujirii sarcinilor practice de soluționare a unei infracțiuni, de descoperire a infracțiunilor, întrucât a considerat-o ca „știință orientată exclusiv spre practică” [9].

Ar trebui să fim de acord cu opinia lui A. Kanger că ideea „instabilă și neclară” a lui H. Gross despre conceptul, conținutul și sarcinile științei criminalistice a generat consecințe negative [17, p. 885]. Sub influența ideilor lui H. Gross, exprimate de acesta în diferite momente, adepții săi au înțeles criminalistica ca „totalitatea științelor auxiliare ale dreptului penal”, și i-au dat interpretări mai restrânse, până la limitarea conținutului ei la utilizarea științelor naturii sau cunoștințe tehnice în descoperirea infracțiunilor. Aceasta din urmă, în special, a fost facilitată de numeroasele afirmații ale lui H. Gross că „știința criminalistică ar trebui să meargă pe propriul său drum și, după natura sa, această cale este natural-științifică” [25, p. VIII], „trebuie luată o abordare natural-științifică și numai natural-științifică pentru formarea unor probe” [10, p. 297].

În spațiul limbii germane, H. Gross este numit „fondatorul criminologiei și criminalisticii” [19, p. 36; 2, s. 269], „părintele criminalisticii” [18, p. 9], iar în țările vorbitoare de limbă engleză, fondatorul „științei judiciare” (foren-

as a separate independent discipline, which, along with forensics, was included in the group of auxiliary sciences of criminal law.

In the third stage, H. Gross considered criminology as an independent auxiliary science of criminal law, but already included in criminology [25, p. XVI]. In addition, H. Gross wrote about forensics that “over time it has become clear that it combines and mixes purely theoretical and practical knowledge” [25, p. XV] therefore, he divided forensics into two parts: “Theoretical Doctrine of Criminal Manifestations” and “Practical Guidance on Investigations Conducting” [25, p. XV-XVI].

In the fourth and final stage, H. Gross refused to carry out the “redistribution of forensic science” he had previously planned (during the third stage) [17, p. 877].

So it is unclear what H. Gross wanted to include in the “Theoretical Doctrine of Crime Manifestations” content that he had previously identified. This question is extremely interesting, since earlier Gross subordinated all the material of forensics only to the service of the practical tasks of solving a crime, of discovering crimes, as he considered it as “science oriented exclusively to practice” [9].

We should agree with A. Kanger that H. Gross’s “unstable and unclear” idea of the concept, content, and tasks of forensic science has had negative consequences [17, p. 885]. Under the influence of H. Gross’s ideas, expressed by him at various times, his followers understood forensics as “the totality of the auxiliary sciences of criminal law”, and gave it more limited interpretations, to the point of limiting its content on the use of natural sciences or technical knowledge in the discovery of crimes. The latter, in particular, was facilitated by H. Gross’s numerous assertions that “forensic science should go its own way and, by its very nature, this path is natural-scientific” [25, p. VIII], “a natural-scientific and only natural-scientific approach must be taken to the formation of evidence” [10, p. 297].

In the German language, H. Gross is called “the founder of criminology and forensics” [19, p. 36; 2, s. 269], “the father of forensics” [18, p. 9], and in English-speaking countries, the founder of “forensic science” [21, p. 56].

sic science) [21, p. 56].

Această metamorfoză a esenței criminalisticii, generată însuși de fondatorul criminalisticii, este viabilă și astăzi. Până în prezent, nu există o opinie comună privitor la: natura criminalisticii (știința juridică, naturală, auxiliară sau special juridică), limitele și sfere de aplicare a cunoștințelor criminalistice, criminalistica ca sursă/obiect/subiect al recomandărilor științifice etc.

Concluzie. Dezvoltarea jurisprudenței a confirmat în mod clar faptul că lupta împotriva criminalității necesită nu numai metode științifice de cercetare a probelor, care au fost luate în considerare în cursul dezvoltării poliției științifice, ci și cunoștințe mai extinse cu privire la prevenirea, descoperirea și cercetarea infracțiunilor, care constituie conținutul științei criminalistice.

Evoluția criminalisticii are loc în corespundere cu regulile generale de dezvoltare a științei: acumularea continuă a cunoștințelor științifice, integrarea și diferențierea legăturilor și corespondența între teorie și practică, dezvoltarea accelerată a științei în condițiile revoluției tehnico-științifice.

Studierea și analiza practicii de cercetare, operative și de expertiză nu numai că permit criminalisticii să cunoască legitățile realității obiective, dar și ajută să delimiteze cu strictețe sarcinile sale și necesitățile practicii în metodele și mijloacele criminalistice.

This metamorphosis of the essence of forensics generated by the founder of forensics himself is still viable today. So far, there is no common opinion on: the nature of forensics (legal, natural, auxiliary or especially legal science), the limits and spheres of application of forensic knowledge, forensics as a source / object / subject of scientific recommendations etc.

Conclusion. The development of jurisprudence has clearly confirmed that the fight against crime requires not only scientific methods of evidence investigating, which have been taken into account in the development of scientific policing, but also extensive knowledge on the prevention, detection and investigation of crimes that constitute the content of forensic science.

The evolution of forensics takes place in accordance with the general rules of development of science: the continuous accumulation of scientific knowledge, the integration and differentiation of connections and the influence between theory and practice, the accelerated development of science in the conditions of the technical-scientific revolution.

The study and analysis of the research, operative and expertise practice not only allow forensic scientists to know the laws of objective reality, but also help to strictly delimit its tasks and the necessities of practice in forensic methods and means.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Doraș S.Gh. Criminalistica. Vol.I. Editura Știința. Chișinău, 1996.
2. Fiest H. Ludwig Hugo Franz von Jagemann // Kriminalistik und forensische Wissenschaften. 1970.
3. Gesammelte Kriminalistische Aufsätze. Leipzig: F. C. W. Vogel. Bd. I. 1902.
4. Gheorghiuța M. Criminalistica. Partea 1: Introducerea în criminalistică. Chișinău: Reclama, 1995.
5. Golubenco Gh. Criminalistică: obiect, sistem, istorie. Chișinău: F.E.P. „Tipografia Centrală”, 2008.
6. Golunski A. Criminalistica. București, 1961.
7. Gross H. Aufgabe und Ziele // Archiv für Kriminal-Anthropologie und Kriminalistik Bd. 1. 1899.
8. Gross H. Aufgabe und Ziele der Kriminalistik // Schweizerische Zeitschrift für Strafrecht. 10 B. 1897.
9. Gross H. Über den Stand der strafrechtlichen Wissenschaften. Vortrag, gehalten am 25 November 1903 in der Juristischen Gesellschaft in Wien.
10. Gross H. Zur Beweisfrage // Gesammelte Kriminalistische Aufsätze. Leipzig: F. C. W. Vogel. Bd. II. 1908.
11. <http://crimlib.info/%D0%93%D1%80%D>

- 0%BE%D1%81%D1%81,%D0%93%D0%B0%D0%BD%D1%81 vizitat 23.01.2015 (accesat: 01.03.2022).
12. <http://www.police-nationale.interieur.gouv.fr/Organisation/Etablissements-publics/INPS> vizitat 30.09.2015; <http://www.police-scientifique.com/> (accesat: 01.03.2022).
 13. https://de.wikipedia.org/wiki/Hans_Gross_%28Kriminologe%29 (accesat: 01.03.2022).
 14. https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_Gross (accesat: 01.03.2022).
 15. Internationale Kriminalistische Vereinigung (IKV).
 16. Istoria Republicii Moldova. https://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_Republicii_Moldova (accesat: 001.03.2022).
 17. Kanger A. Was hat man unter «Kriminalistik» zu verstehen? // Schriftenreihe der Deutschen Volkspolizei. 1959. № 9.
 18. Stolt F.D. Hans Gross (1847-1915). Begründer der modernen Kriminalistik // Der Kriminalist. 2009. № 4.
 19. Weihmann R. Kriminalistik. Für Studium und Praxis.
 20. Winston Churchill <https://ro.warbleton-council.org/frases-winston-churchill-7715> (accesat: 01.03.2022).
 21. Yount L. Forensic science: from fibers to fingerprints. 2007. New York: Chelsea House.
 22. Бахин В.П. Предмет науки криминалистики: Лекция. Киев. 1999.
 23. Белкин Р. История Отечественной криминалистики. <https://kriminalisty.ru/books/krim310.zip?amp=1> (accesat: 01.03.2022)
 24. Большая советская энциклопедия. Т. 13. М. 1952
 25. Гросс Г. Руководство для судебных следователей как система криминалистики. Новое изд., перепеч. с изд. 1908 г. М.: ЛексЭст, 2002. С. 175.
 26. Крылов И.Ф. Очерки истории криминалистики и криминалистической экспертизы. Ленинград: Изд-во ЛГУ, 1975
 27. Нежурбіда С. Ганс Гросс: людина, вчений, вчитель // Вісник Академії прокуратури України. 2006. № 3.
 28. Строгович М.С. Уголовный процесс. М., 1946.
 29. Турчин П. Циклы насилия в США и пути их преодоления. <http://ttolk.ru/?p=12566> (accesat: 001.03.2022).
 30. Шавер Б.М., Винберг А.И. Криминалистика. М.: Юридическое издательство НКЮ СССР, 1940.
 31. Шурухнов Н.Г. Криминалистика, курс лекций. Москва: Эксмо, 2006.
 32. <https://www.slideshare.net/exodumuser/criminalistica-36828120> (accesat: 14.03.2022).

Despre autor:**Constantin RUSNAC,**

doctor în drept, conferențiar universitar
Catedra „Procedură penală, criminalistică și
securitate informațională” a Academiei
„Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: navrucnd1@gmail.com,
ORCID: 0000-0002-8122-7711

Cristina ROBU,

doctorandă,
Școala doctorală „Științe penale și drept
public” a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,
procuror-adjunct interimar
al Procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție,
Republica Moldova
e-mail: robucristi_88@mail.ru

About author:**Constantin RUSNAC,**

PhD, associate professor,
Chair “Criminal procedure, forensics and
information security” of the Academy
“Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: navrucnd1@gmail.com,
ORCID: 0000-0002-8122-7711

Cristina ROBU,

PhD student,
Doctoral school “Criminal Sciences
and Public Law”
of the Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
interim deputy prosecutor of the Chief Prosecu-
tor of the Anticorruption Prosecutor’s Office,
Republic of Moldova
e-mail: robucristi_88@mail.ru